

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ เนื้อหาเอกสารวิชาการเกี่ยวกับผู้สูงอายุในประเทศไทย ซึ่งตีพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493 ถึงปี พ.ศ. 2532 จำนวน 272 ชิ้น โดยมีจุดประสงค์ที่จะศึกษาพัฒนาการของความรู้ และวิธีการเสนอสาระ เกี่ยวกับผู้สูงอายุในประเทศไทย ศึกษาความตั้งใจ และลักษณะอื่นๆ ของผู้สื่อสาร ความคิด ความสนใจ และคุณค่า ซึ่งเป็นสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้ผลิตเอกสาร ที่สะท้อนจากเอกสารที่ศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารที่เป็นตัวอย่างจำนวน 272 ชิ้น แล้วแยกตามประเด็นที่ศึกษา ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ 5 ประเด็น คือ ประเภทเอกสาร ประเภทผู้จัดพิมพ์ อาชีพของผู้เขียน ปีที่จัดพิมพ์ และลักษณะของเนื้อหา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมของผู้สูงอายุ ด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ ด้านอนามัยผู้สูงอายุ และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ และเสนอผลงานในรูปแบบตารางร้อยละ และภาพกราฟ

สรุปผลการวิจัย

1. ในด้านพัฒนาการของความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุในประเทศไทย พบว่ามีการศึกษาเรื่องอนามัยของผู้สูงอายุ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493 ถึงปี พ.ศ. 2532 อย่างต่อเนื่อง และมีประมาณเอกสารที่ศึกษาในเรื่องนี้เพิ่มมากขึ้น ในช่วงปี พ.ศ. 2524 ถึงปี พ.ศ. 2526 ในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2510 ไม่พบการศึกษาในเรื่องเศรษฐกิจของผู้สูงอายุเลย และพบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 ถึงปี พ.ศ. 2532 มีการศึกษาในเรื่องผู้สูงอายุครบทุกด้านที่ศึกษา

2. ในด้านวิธีการเสนอสาระ เกี่ยวกับผู้สูงอายุในประเทศไทย พบว่ามีความนิยมนำเสนอในรูปแบบความมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก งานวิจัยทางการแพทย์นั้น

นิยมนำเสนอในรูปของบทความ และลักษณะเนื้อหาที่ปรากฏมากที่สุด ในเอกสารประเภทบทความ ก็เป็นเนื้อหาทางด้านอนามัยของผู้สูงอายุ ที่เขียนโดยผู้ที่มีอาชีพทางด้านนี้

3. ในด้านความตั้งใจ และลักษณะอื่นๆ ของผู้สื่อสารนั้น พบว่า ผู้ผลิตเอกสารที่เป็นเอกชนและรัฐบาล ผลิตเอกสารออกมาพอๆ กัน และผู้ผลิตเอกสารทั้งสองกลุ่ม ก็ผลิตเอกสารที่มีเนื้อหาทางด้านอนามัยของผู้สูงอายุมากที่สุด ส่วนในด้านอาชีพของผู้เขียนพบว่า เมื่อเทียบกับอาชีพอื่นๆ มีผู้เขียนอาชีพแพทย์มากที่สุด และผู้เขียนที่เป็นแพทย์ก็ผลิตเอกสาร ที่มีเนื้อหาทางด้านอนามัยของผู้สูงอายุมากที่สุด

4. ในด้านความคิด ความสนใจ และคุณค่า ซึ่งเป็นสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้ผลิตที่สะท้อนจากเอกสารที่ศึกษา พบว่า ในการศึกษาเรื่องผู้สูงอายุในประเทศไทยนั้น เรื่องอนามัยของผู้สูงอายุ เป็นเรื่องที่มีผู้สนใจศึกษามากที่สุด รองลงไปได้แก่ เรื่องสิ่งแวดล้อมทางสังคม เรื่องเศรษฐกิจ และเรื่องความช่วยเหลือที่ให้แก่ผู้สูงอายุ ได้รับความสนใจน้อยที่สุด

ชำนาญ หอสมุด